

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 08. jun 2022.godine

KZUS- HOPE AGORA 2022 „Using evidence in healthcare management“ – primeri dobre prakse iz Srbije predstavljeni na završnoj konferenciji međunarodne razmene u Briselu

N1- Obuhvat imunizacije MMR vakcinom najniži od njenog uvođenja

RTV- RFZO,NOOIS,NORBS unapređuju uslove života osoba s invaliditetom

DANAS- Kako će izgledati buduća vakcinacija protiv kovida: Mnogo pitanja, malo odgovora

POLITIKA- Preminule tri osobe, 281 novi slučaj koronavirusa

HOPE AGORA 2022 „Using evidence in healthcare management“

– primeri dobre prakse iz Srbije predstavljeni na završnoj konferenciji međunarodne razmene u Briselu

Učesnica u HOPE EXCHANGE programu u Srbiji – Dankinja Annemette Tovgaard Jepsen predstavila je rezultate svog studijskog, jednomesečnog boravka u Srbiji na završnoj konferenciji programa u Briselu kojoj su, pored oko 80 učesnika u HOPE razmeni, prisustvovali i brojni eksperti iz zdravstvenih sistema zemalja – članica European Hospital and Healthcare Federation. Završna konferencija – HOPE AGORA je „kruna“ međunarodnog programa razmene koji se redovno organizuje još od 1981.godine, sa izuzetkom dve prethodne godine kada je, zbog pandemije, razmena bila odložena. Osim ovogodišnje teme razmene (Using evidence in healthcare management), na konferenciji je bilo reči i o načinu na koji je kovid uticao na procese donošenja odluka u zdravstvu, upravljanje sistemima zdravstvene zaštite i na organizaciju zdravstvene službe. „Pandemiju niko nije želeo ali smo tokom nje mnogo naučili. Problemi poput nedostatka radne snage u zdravstvu postali su vidljiviji i produbili su se ali smo u nekim oblastima napredovali – recimo u oblasti telemedicine“. Rekao je na početku konferencije Niek Klazinga (OECD, Amsterdam UMC, University Amsterdam, HealthPros).

Međunarodna razmena ove godine organizovana je u 17 evropskih zemalja. Među zemljama – domaćinima bila je i Srbija. Program je počeo 9. maja za oko 80 odabranih participanata iz zdravstvenih ustanova iz cele Evrope koji su imali zadatak da istraže na koji način se koriste podaci u procesu donošenja odluka u zdravstvu. Istraživački deo programa trajao je do 2.juna, kada su učesnici okončali boravke u zemljama u kojima su proveli mesec dana upoznavajući se sa tamošnjim zdravstvenim sistemima i doputovali u Brisel, gde su predstavili rezultate svog istraživanja.

Gošća zdravstvenog sistema u Srbiji Annamette Tovgaard Jepsen - medicinska sestra iz jedinice intenzivne nege u Univerzitetnoj bolnici u Arhusu u Danskoj za vreme svog studijskog boravka imala je dinamičan program u organizovan u 4 grada: Beogradu, Novom Sadu, Leskovcu i Somboru. Ustanove domaćini bili su: Dom zdravlja Sombor, Opšta bolnica Leskovac, Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine. Osim poseta ovim ustanovama, gošća je imala brojne sastanke i u drugim zdravstvenim ustanovama i sa ekspertima iz oblasti zdravstva: u Institutu za javno zdravlje u Beogradu, Kliničkom centru Srbije, Institutu za onkologiju i radiologiju Srbije, Drugom projektu razvoja zdravstva Srbije, Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Zavodu za hitnu medicinsku pomoć Beograd, Komori medicinskih sestara i tehničara, New Hospital u Novom Sadu... Zadatak za učesnicu u programu u Srbiji, kao i za sve ostale participante bio je da izdvoji tri primera dobre prakse, u kontekstu teme razmene i da ih predstavi učesnicima završne konferencije. Presentacija iz Srbije, prema programu je bila planirana u grupi prezentacija iz Holandije, Poljske, Portugalije, Španije i Velike Britanije. Primeri dobre prakse koje je gošća izdvojila iz Srbije su: Master plan optimizacije zdravstva Drugog projekta razvoja zdravstva i Ministarstva zdravlja Republike Srbije, program Halo Beba Instituta za javno zdravlje iz Beograda i koncept roditeljske kuće za decu sa onkološkim dijagnozama i njihove pratiocice. Kandidatkinja je u prezentaciji navela da joj je možda i najsnažniji utisak tokom boravka u Srbiji bilo izuzetno zalaganje zaposlenih u zdravstvu da se postigne maksimum u postojećim okolnostima. Istakla je i da su medicinske sestre i tehničari naročito suočeni sa velikim izazovima ali uprkos tome – posvećeni, veoma profesionalni i požrtvovani. Kao najveće probleme koje je ona uočila tokom svog boravka u Srbiji navela je manjak radne snage koji je u poređenju sa sistemom iz kog ona dolazi – ogroman. Gošća iz Danske jedan deo prezentacije iskoristila je da naglasi da je neformalni deo njenog boravka u Srbiji, mimo poseta zdravstvenim ustanovama, premašio sva njena očekivanja – da su je dirnuli otvorenost i srdačnost ljudi sa kojima je komunicirala i da, iako je čitala o Srbiji pre nego što je doputovala – nije znala da je zemlja tako lepa.

Osim prezentacija delegacija koje su učestvovala u programu razmene, na konferenciji u Briselu bila su održana i brojna predavanja, diskusije u formi panela i okruglih stolova.

U delegaciji iz Srbije koja je boravila u Briselu na završnoj konferenciji bile su i nacionalna koordinatorka HOPE EXCHANGE programa u Srbiji Marijana Stojanović i dr Emeše Uri - direktorka Doma zdravlja u Somboru koji je bio jedna od ustanova - domaćina tokom razmene. Na konferenciji je najavljena i tema razmene za sledeću godinu – Climate and environment: challenges for hospitals and healthcare services. HOPE AGORA 2023. godine biće održana od 2 do 4. juna u Briselu.

Komora zdravstvenih ustanova Srbije zahvaljuje se ustanovama domaćinima u programu, svima koji su se odazvali pozivu da se uključe u program HOPE EXCHANGE kao lokalni koordinatori, učesnicima svih sastanaka koji su planirani ili već organizovani u okviru programa!.

Takođe – pozivamo sve zainteresovane da se prijave za učešće u sledećem ciklusu razmene. Podsećamo: HOPE EXCHANGE je program namenjen menadžerima u zdravstvu i ostalim profesionalcima sa upravljačkim odgovornostima. Uslovi za prijavljivanje su sledeći:

- kandidati treba da rade u zdravstvenoj ustanovi,
- da imaju minimum tri godine iskustva,
- da govore jezik prihvatljiv od strane zemlje domaćina (***)napominjemo da se u toku selekcije kandidata vrši provera znanja jezika).

Razmena traje 4 nedelje i u tom periodu učesnici borave u nekoj od evropskih zemalja – članica „HOPE“ u kojoj su dobili domaćinstvo, upoznavajući se sa tamošnjim zdravstvenim sistemom, sa fokusom na temu razmene!

Program razmene završava se konferencijom (HOPE AGORA) na kojoj učesnici predstavljaju rezultate i stečena znanja, u formi prezentacija.

„HOPE EXCHANGE“ program otvoren je za pojedince zaposlene u zdravstvu koji žele da, tokom četvoronedeljnog boravka u nekoj od evropskih zemalja – članica „HOPE“ razmene iskustva sa kolegama, a takođe i za zdravstvene ustanove iz Srbije koje bi bile voljne da ponude domaćinstvo u programu.

Prethodnih godina, kandidati iz Srbije učestvovali su u razmeni kao gosti zemalja – članica HOPE. Takođe, Srbija je u programu učestvovala i kao domaćin.

Smeštaj za vreme trajanja programa obezbeđuje ustanova – domaćin a ostale troškove snosi kandidat/učesnik u programu ili ustanova koja ga šalje.

HOPE EXCHANGE nije medicinski ili tehnički nego multi-profesionalni program.

Svi zainteresovani više detalja o programu mogu preuzeti sa sajta www.hope.be ili se raspitati na broj telefona 064/63-17-416. Kontakt osoba je Marijana Stojanović.

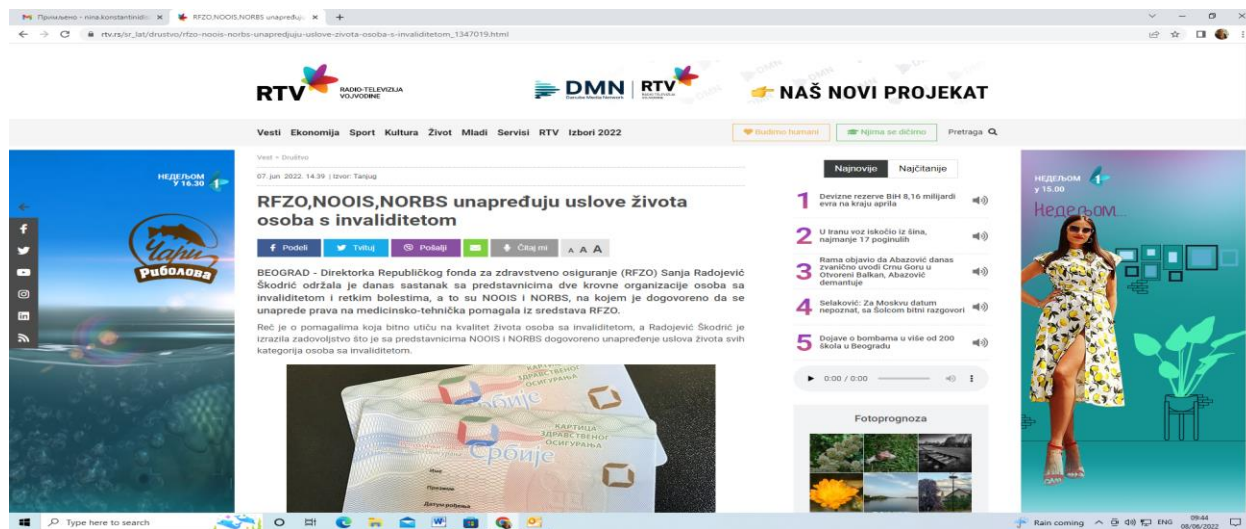

Obuhvat imunizacije MMR vakcinom najniži od njenog uvođenja

Pred upis u novosadske vrtiće, zabrinjava podatak da je skoro svako drugo dete u tom gradu nezaštićeno od morbila, iliti malih boginja, kažu stručnjaci.

MMR vakcina je jedan od preduslova za prijem u vrtić, a obuhvat imunizacije tom vakcinom najniži je od njenog uvođenja, 1993. godine.

„Procenti za sebe ne govore ništa ako se ne stave u kontekst poređenja kakva je situacija bila pre poslednje epidemije morbila u Srbiji 2017/18, kada su obuhvati prvom dozovm vaccine na teritoriji Republike bili ispod 80 odsto četiri godine uzastopno i stvorili uslove da se akumulira veliki broj nezaštićene dece i uopšte najmlađe populacije i da smo imali sve uslove da doživimo tu epidemiju 2017/18 gde smo imali preko 5500 obolelih, nažalost 15 smrtnih ishoda, svaki treći hospitalizovan“, kaže ešidemiolog Miodjub Ristić.

RFZO,NOOIS,NORBS unapređuju uslove života osoba s invaliditetom

BEOGRAD - Direktorka Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) Sanja Radojević Škodrić održala je danas sastanak sa predstavnicima dve krovne organizacije osoba sa invaliditetom i retkim bolestima, a to su NOOIS i NORBS, na kojem je dogovoreno da se unaprede prava na medicinsko-tehnička pomagala iz sredstava RFZO.

Reč je o pomagalima koja bitno utiču na kvalitet života osoba sa invaliditetom, a Radojević Škodrić je izrazila zadovoljstvo što je sa predstavnicima NOOIS i NORBS dogovoreno unapređenje uslova života svih kategorija osoba sa invaliditetom.

"Trenutno je u postupku izmena pravilnika o medicinsko-tehničkim pomagalima, a predstavnik Nacionalne organizacije osoba sa invaliditetom uključioće se u rad radne grupe RFZO kako bismo novi pravilnik u najvećoj mogućoj meri uskladili sa potrebama osoba sa invaliditetom", kazala je Radojević Škodrić.

Izvršna direktorka NOOIS-a Ivanka Jovanović upoznala je prisutne sa problemima osoba sa invaliditetom i iznela obrazloženje za zahteve u vezi sa medicinsko-tehničkim pomagalima u skladu sa potrebama osoba sa invaliditetom, kao i same procedure dobijanja pojedinih pomagala.

Takođe, predstavnici udruženja su konstatovali da će pravo na medicinsko-tehnička pomagala na teret RFZO nastaviti da se unapređuje.

Danas

Kako će izgledati buduća vakcinacija protiv kovida: Mnogo pitanja, malo odgovora

Kako će izgledati buduća vakcinacija protiv kovida 19? Da li će biti neophodno da se vakcina primi svake godine kao u slučaju gripa ili za tim neće biti potrebe?

Ovo su pitanja na koja naučnici još uvek nemaju odgovore jer se ne može sa sigurnošću znati kako će se SARS-CoV-2 u budućnosti menjati. Ipak, primeri koji dolaze sa južne hemisfere daje bar privremeni putokaz.

Četvrta doza za veći broj ljudi

Svetska zdravstvena organizacija nedavno je navela da prilikom davanja preporuka za vakcinaciju protiv kovida 19 treba uzeti u obzir sezonalnost novog virusa, odnosno činjenicu da je broj obolelih tokom zime najveći.

Upravo je to učinilo Australijsko telo za imunizaciju (ATAGI), koje je pred početak zime na južnoj hemisferi, proširilo grupu ljudi koji bi trebalo da prime četvrtu dozu vakcine.

Do skoro je ATAGI preporučivao da četvrtu dozu dobiju stariji od 65, osobe koje borave u staračkim domovima i sličnim ustanovama, i ozbiljno imunokompromitovani građani.

Pred zimu ta preporuka je proširena i na osobe mlađe od 65 godina koje imaju obolenje zbog koga mogu da razviju teži oblik kovida 19, kao i osobe sa invaliditetom koje imaju više komorbiditeta zbog kojih su u većem riziku od težeg oblika bolesti.

Hronična obolenja koja po mišljenju ATAGI svrstavaju osobu u rizičnu grupu su kancer, hronična zapaljenjska obolenja koja se leče imunosupresivnim ili imunomodulatornim lekovima, hronične bolesti pluća i jetre, teško hronično obolenje bubrega, hronične neurološke i kardiološke bolesti, dijabetes, gojaznost i neuhranjenost.

ATAGI dodaje i da mlađe osobe (od 16 do 40 godina), koje imaju neko od obolenja koje ih svrstava u rizičnu grupu, treba da se posavetuju sa doktorom prilikom odluke o četvrtoj dozi.

Australijsko savetodavno telo dodaje i da četvrta doza se za sada ne preporučuje zdravim osobama starosti od 16 do 64 godine koji nemaju rizik od težeg kovida 19, trudnicama koje nemaju komorbiditete, kao ni zaposlenima u određenim sektorima poput zdravstva a koji nemaju hronična obolenja.

Kako je (za sada) u Evropi?

U evropskim zemljama za sada četvrtu dozu uglavnom mogu primiti stariji građani i imunokompromitovani pacijenti, mada se očekuje da se ove preporuke promene pred zimu.

Primeru radi u Velikoj Britaniji drugi buster se daje starijima od 75, osobama koje žive u staračkim domovima i starijima od 12 godina sa oslabljenim imunim sistemom.

U Francuskoj na četvrtu dozu mogu računati stariji od 60 godina, imunokompromitovani, kao i oni koji žive u ustanovama socijalne zaštite.

U Srbiji četvrtu dozu mogu primiti svi koji to žele mada domaće savetodavno telo za imunizaciju drugi buster savetuje pre svega onima koji su u posebnom riziku od težeg oblika kovida 19.

Pri tome, stav Evropske agencije za lekove (EMA) i Evropskog centra za kontrolu bolesti (ECDC) jeste da četvrtu dozu treba da prime samo stariji od 80 godina.

– Trenutno nema jasnih dokaza u EU da zaštita koju vakcine pruža od teškog obolevanja značajno slabi kod odraslih sa normalnim imunim sistemom koji imaju između 60 i 79 godina i stoga nema jasnih dokaza koji bi podržali upotrebu četvrte doze (u ovoj starosnoj grupi) u ovom trenutku – saopštila je EMA, dodajući da se preporuke mogu i promeniti u zavisnosti od epidemiološke situacije.

Donekle sličan stav ima i Svetska zdravstvena organizacija, koja je nedavno iznela svoje mišljenje o četvrtoj dozi na osnovu analize do sada objavljenih studija.

– Ove studije pokazale su kratkoročnu korist od dodatne buster doze RNK vakcine među zdravstvenim radnicima, osobama starijim od 60 godina i osobama sa imunokompromitovanim stanjima. Podaci koji bi govorili u prilog davanja četvrte doze mlađoj populaciji su ograničeni. Preliminarni podaci govore da je korist za mlađu populaciju minimalna – navela je SZO.

SZO takođe ističe da pravac kojim će dalje teći vakcinacija je neizvestan i da zavisi od daljih promena virusa.

-Postojeće vakcine koje su bazirane na prvobitnom soju zadržale su visokom efikasnost u zaštiti od težeg obolevanja, ali je efikasnost vakcina smanjena u slučaju zaštite od inficiranja i simptomskih oblika bolesti u slučaju omikron soja – navela je SZO.

Kako je istaknuto, sveobuhvatna vakcina protiv korona virusa (ona koja bi štitila od svih novih potencijalnih sojeva, ali i drugih korona virusa) je potrebna ali njen razvoj nije nešto što će se uskoro desiti.

Takođe postoji mogućnost da će biti potrebno da se postojeće vakcine prilagode kako bi pružile bolju zaštitu od budućih sojeva, s tim da će njihova efikasnost zavisiti od prethodno stečenog imuniteta, vremena kada je stečen i drugih faktora.

– Iako sezonalnost još uvek nije u potpunosti utvrđena za SARS-CoV-2, dokazi iz prethodne dve godine govore u prilog tome da se virus više prenosi tokom zime. Stoga i za države na južnoj i za države na severnoj hemisferi važi da prilikom planova za povećanje obuhvata primarnom vakcinacijom i za davanje buster doza onima koji su u riziku od teškog obolevanja treba uzeti u obzir sezonalnost virusa – navodi SZO.

Hoće li biti isto kao sa gripom?

Značajan broj naučnika na ovo pitanja odgovara potvrdno.

Kako piše jedan od imunologa koji je bio uključen u razvoj Moderna i Džonson&Džonson vakcinu, Dejvid R. Martinez niko nema kristalnu kuglu da bi mogao da predvidi kako će izgledati naredni soj korona virusa i koliko će biti u stanju da zaobiđe postojeći imunitet.

– Ipak posmatranje drugih respiratornih virusa koji su stvarali probleme može nagovestiti kako će budućnost izgledati – smatra Martinez.

Jedan od tih virusa jeste virus gripa koji je postao endemska bolest.

– S obzirom na to da SARS-CoV-2 nastavlja da evoluira i verovatno će postati endemski, moguće je da će ljudima u dohodnoj budućnosti biti potrebne periodične buster vakcine. Pretpostavljam da će naučnici na kraju morati da prilagode vakcinu protiv COVID-19 novim varijantama, kao što to rade za grip – dodaje Martinez.

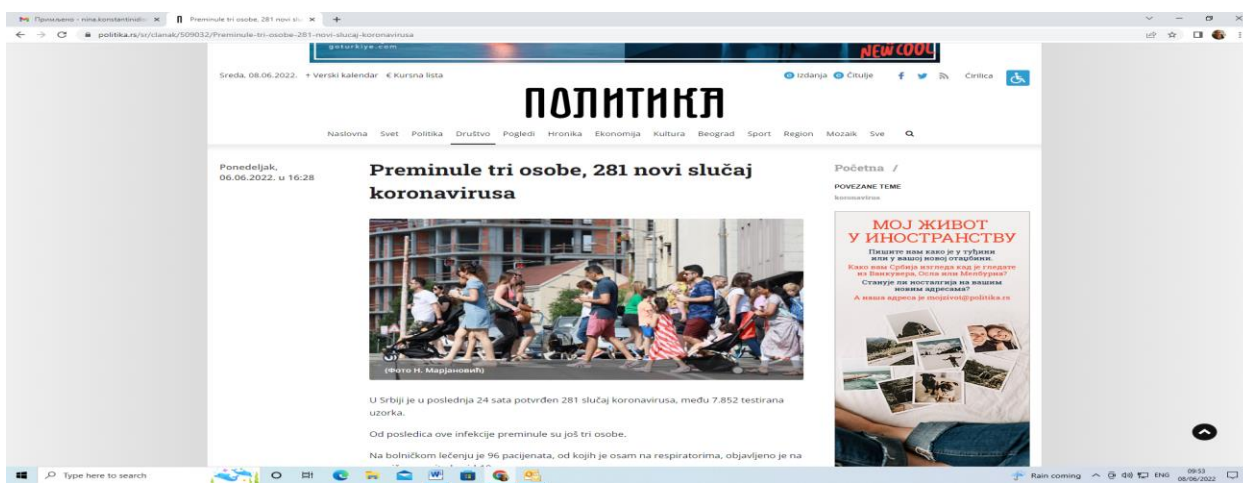
U slučaju gripa, naučnici svake godine na osnovu sojeva koji cirkulisu južnom hemisferom prognoziraju koji će sojevi biti dominantni na severnoj hemisferi. Na osnovu tih pretpostavki prave se vakcine protiv gripa za datu sezonu.

Povremeno se desi da vakcine ne odgovaraju sojevima koji cirkulisu u onoj meri u kojoj bi to zdravstveni radnici želeli. Ipak, iako sistem predviđanja nije savršen, on spasava živote.

Martinez ističe da je sa novim korona virusom problem u tome što niko od naučnika ne može sa dovoljnom sigurnošću da predvide kako će budući soj izgledati.

Bez obzira na to on ističe da će budućnost kovid vakcinacije ići u jednom od dva pravca – ili u smeru sveobuhvatne univerzalne korona vakcine ili u smeru vakcinacije kakvu imamo u slučaju gripa.

ПОЛИТИКА

Preminule tri osobe, 281 novi slučaj koronavirusa

U Srbiji je u poslednja 24 sata potvrđen 281 slučaj koronavirusa, među 7.852 testirana uzorka.

Od posledica ove infekcije preminule su još tri osobe.

Na bolničkom lečenju je 96 pacijenata, od kojih je osam na respiratorima, objavljeno je na zvaničnom sajtu kovid-19.rs.

Od početka pandemije u Srbiji registrovano je 2.018.890 slučajeva koronavirusa, a testirano 9.750.019 uzoraka, javlja Tanjug.

Do sada je od posledica infekcije preminula 16.091 osoba.

Procenat smrtnosti je 0,80 odsto.